

CART

**BESTE CARTOONS
WERELDWIJD**

geselecteerd door

**CARTOONFESTIVAL
KNOKKE-HEIST**

**BEST CARTOONS
WORLDWIDE**
selected by
**CARTOONFESTIVAL
KNOKKE-HEIST**

20 26

NS

Lannoo

KNOKKE-HEIST

20

26

De mens, ge kunt gij daar niet aan uit - Lectr

De mens, ge kunt gij daar niet aan uit. Je zou denken dat we met zijn allen geleerd zouden hebben uit de geschiedenis. Dat we na duizenden jaren elkaar met knotsen te lijf gaan zouden hebben ingezien dat al dat geweld weinig zoden aan de dijk brengt. Dat we na al die tijd eindelijk door zouden hebben dat we collectief beter worden van wat meer menselijkheid.

Maar helaas. Alle haat van de voorbije eeuwen ten spijt zitten we opnieuw in hetzelfde schuitje. Het kloppen met knotsen, de dreigende haat, en de dubbele gezichten regeren.

Alsof het nooit eerder gebeurd is zijn we weer minderheden aan het ontmenselijken, democratische instellingen aan het ontmantelen en verworven vrijheden aan het inperken. En dat allemaal schouderophalend, omdat het weinig voorstelt zolang het onszelf niet overkomt. Martin Niemöller is dood en vergeten. Zijn levensles staat te verstoffen in de bibliotheken die we straks gaan opdoeken.

Gelukkig is er de humor, het laatste bastion van het menselijk verzet. Als straks weer laarzen neerkomen op onze gezichten, zullen we daar grappen over maken. De mens, ge kunt gij daar niet aan uit. Maar het is wel zo. Duizenden jaren hebben we, lijdend strijdend, de onderdrukkende macht uitgelachen in haar gezicht. In al haar kwetsbaarheid is het altijd de grap geweest die de macht het meest uitdaagde. In tijden van duisternis schijnt er licht in de satire, in het spotten, in cartoons.

Ook vandaag. Het is niet makkelijk voor humoristen om hun werk te doen in het eerste kwart van de eenentwintigste eeuw. Je kan de cartoonist gerust gebruiken als graadmeter voor hoe goed de samenleving ervoor staat, daarom worden cartoonisten ook vaak de kanaries in de koolmijnen genoemd. Daar waar cartoonisten onderdrukt worden, volgt binnen onafzienbare tijd de rest van de bevolking. En net als journalisten opnieuw schietschijven geworden zijn voor populistische en extremisten, zijn ook cartoonisten weer steeds vaker loslopend wild. Het merendeel van mijn collega's zijn politieke dissidenten, gehoond en bedreigd. Cartoonisten worden vervolgd, opgesloten zonder proces, de handen – letterlijk – gebroken zodat ze niet kunnen tekenen. Ze moeten hun thuisland ontvluchten, schijnprocessen doorstaan, intimidatie trotseren.

Overall ter wereld, ook in Europa, zien we onze job jaar na jaar gevaarlijker worden, en verder marginaliseren. Er zijn steeds minder cartoonisten en de beroepsgroep vergrijsst stelselmatig. De verworven publicatieplekken voor satire en kritische reflectie verdwijnen aan een ijtempo. Mediabedrijven gooien hun cartoonisten buiten uit angst voor politieke represailles of simpelweg om het winstcijfer op te smukken. Giet er een sausje generatieve AI overheen, dat de economische waarde van een beeld compleet tot nul herleidt, en je hebt een perfecte storm die het voor cartoonisten alsmat moeilijker maakt om hun job naar behoren uit te voeren.

Nét nu humor broodnodig is om te weerstaan aan de hang naar autocratie, lijkt het doek te gaan vallen voor de cartoon. Net nu er weerwerk geboden dient te worden aan de perverse machtshonger van de politiek.

Want als er één ding opvalt in tienduizenden jaren van oorlogen, genocides, plunderingen en haat, is dat er altijd, maar dan ook altijd, politici bij betrokken zijn. Noem me één conflict zonder politieke drijfveer. De grootste bedreiging voor onze vrijheden is niet de asielzoeker of de klimaatactivist, maar mannen in maatpakken met plastrons. Als je de gemene deler zoekt bij álles wat fout loopt in deze wereld, dan zal je zien dat er altijd politiek mee is gemoeid. Politici liggen aan de grondslag van de grootste gruwel en de vreselijkste daden van de mensheid. Sla er je geschiedenisboek maar op na.

En toch kunnen we niet zonder. Een samenleving moet worden ingericht, en dus laten we politici – tegen beter weten in – hun gang gaan. Maar laat ons dat niet doen zonder tegenwicht te bieden. We hebben nood aan ijzersterke journalistiek, een gedreven middenveld én bakken vol humor. Dat is de rol van de cartoonist: de samenleving een spiegel voorhouden, en politici al lachend op hun verantwoordelijkheden wijzen. Soms worden cartoonisten vergeleken met hofnarren: ze schoppen omhoog en praten de macht nimmer naar de mond. Ik geloof oprecht dat dát onze opdracht is. Maar het is meer dan dat. Humor brengt schoonheid, perspectief en reflectie. Humor toont hoeveel beter de wereld kan zijn. Cartoons zijn Niemöller én Sempé tegelijk.

Dit boek, en deze expo, zijn een bloemlezing van hoop in bange dagen. Ook al wijst alles erop dat

cartoonisten voor een enorm noodweer staan, tegelijk blijkt dat de weerbaarheid van humor nog nooit zo groot is geweest. In elke grap heerst zowel de verslagenheid als de hoop.

Als straks de laarzen opnieuw op onze gezichten zullen neerkomen, weet dan dat er één zekerheid is: er zullen cartoonisten opstaan om een glimlach op ons gezicht te toveren.

De mens, ge kunt gij daar niet aan uit.

.....

LECTRR is huiscartoonist van *De Standaard*, en tekent met regelmaat voor *NRC*, *Le Monde* en *L'Internazionale*. Daarnaast schrijft hij romans (*Ondanks de Ondergang*), films (*Trizombie*) en hoorspelen (*Barbaarbara*). Hij is vrijwillig actief in de cartoonistenrechtenbeweging, als lid van Cartooning for Peace en regionaal vertegenwoordiger voor Cartoonist Rights. Lectrr won de prestigieuze European Cartoon Award en de Press Cartoon Belgium en ambieert om de eerste cartoonist in de ruimte te worden.

Abdoli Pooya – Iran

Adam Trepczynski – Duitsland / Germany

Ahmadi Heibat – Iran

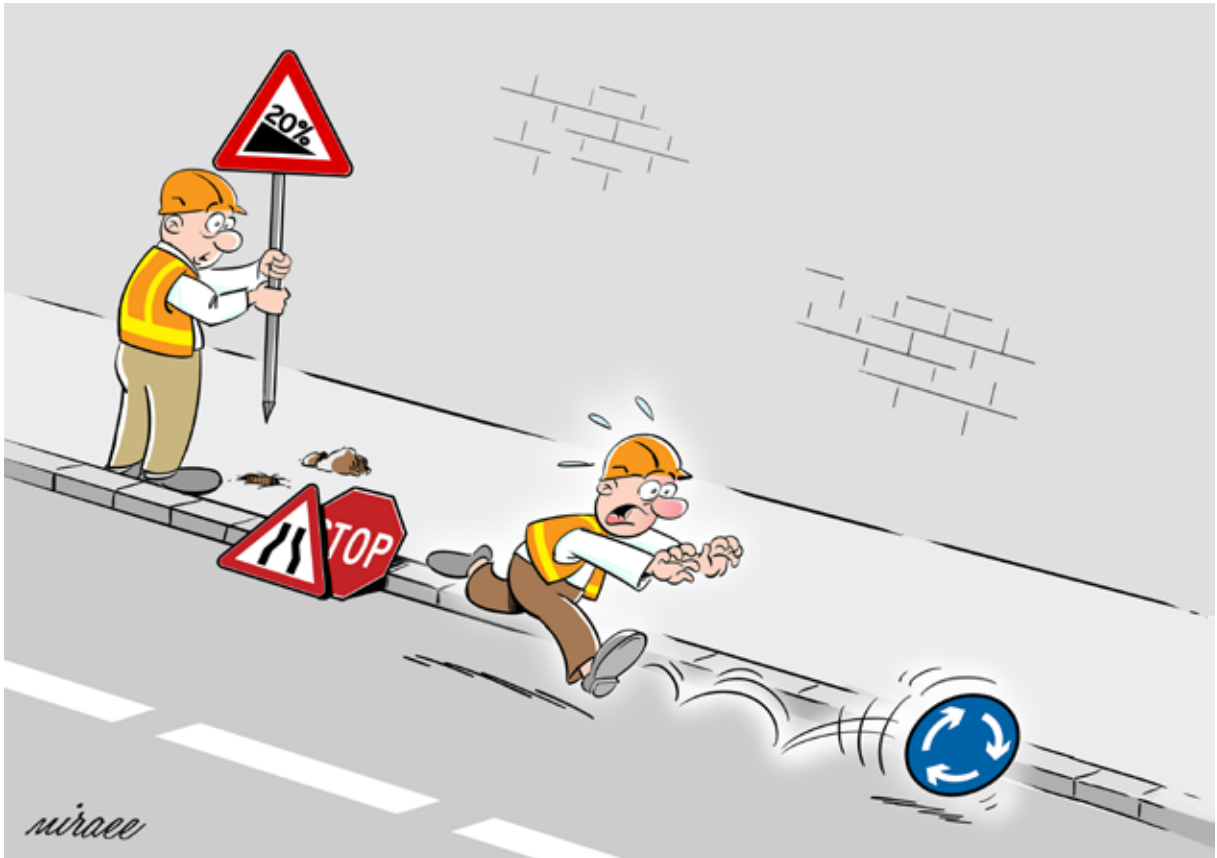

Alberto Teixeira Meneses 'Beto' – Brazilië / Brazil

Mikhaylusev...

Alexey Mikhaylusev – Rusland / Russia

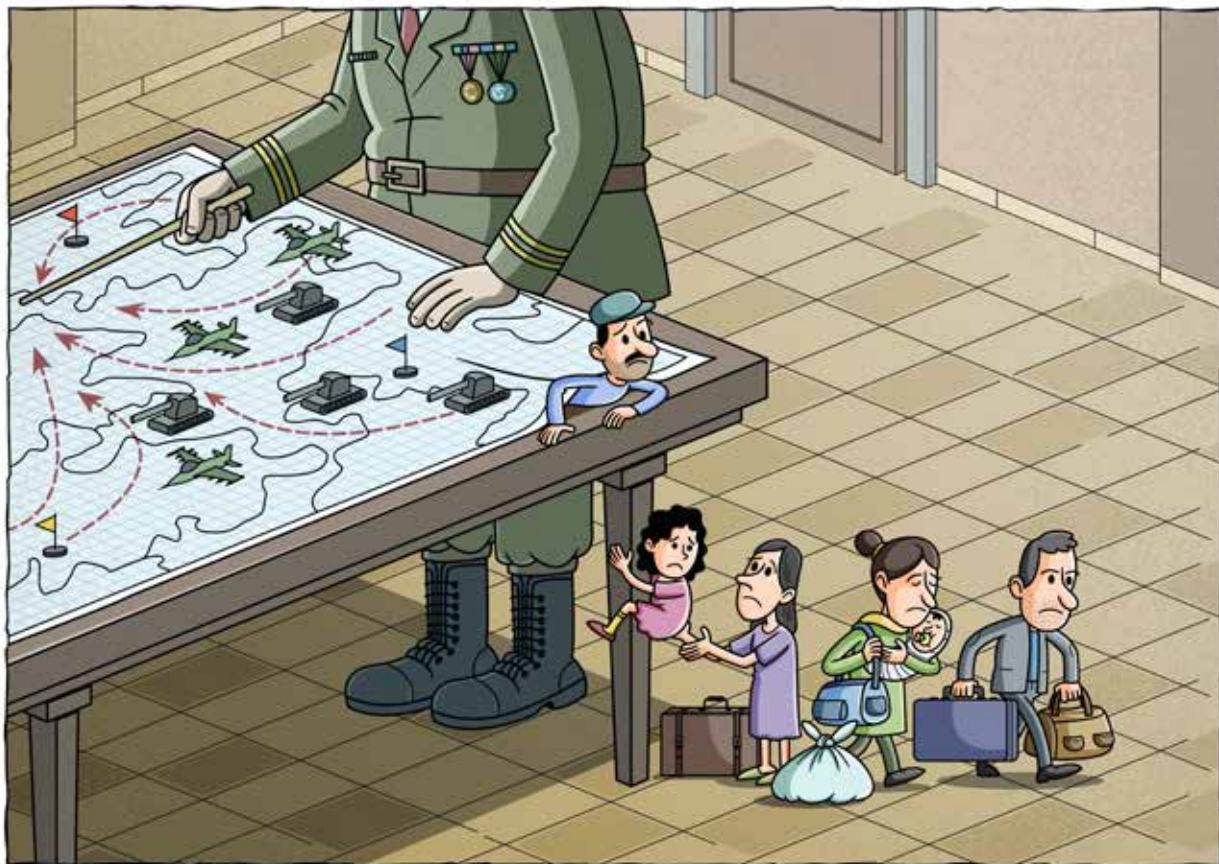
Ali Mirae – Verenigde Staten / United States

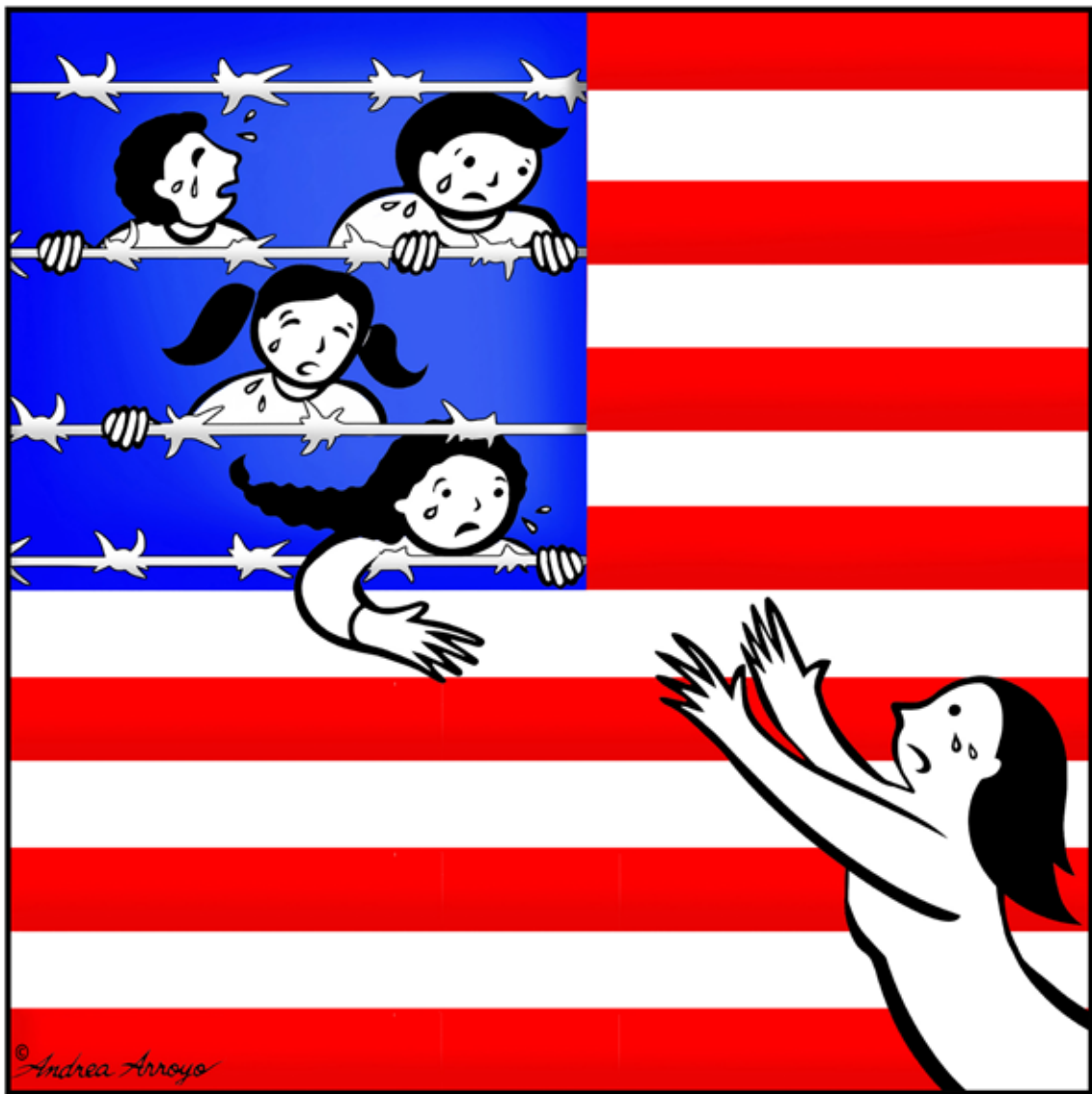
Ali Rastoo – Iran

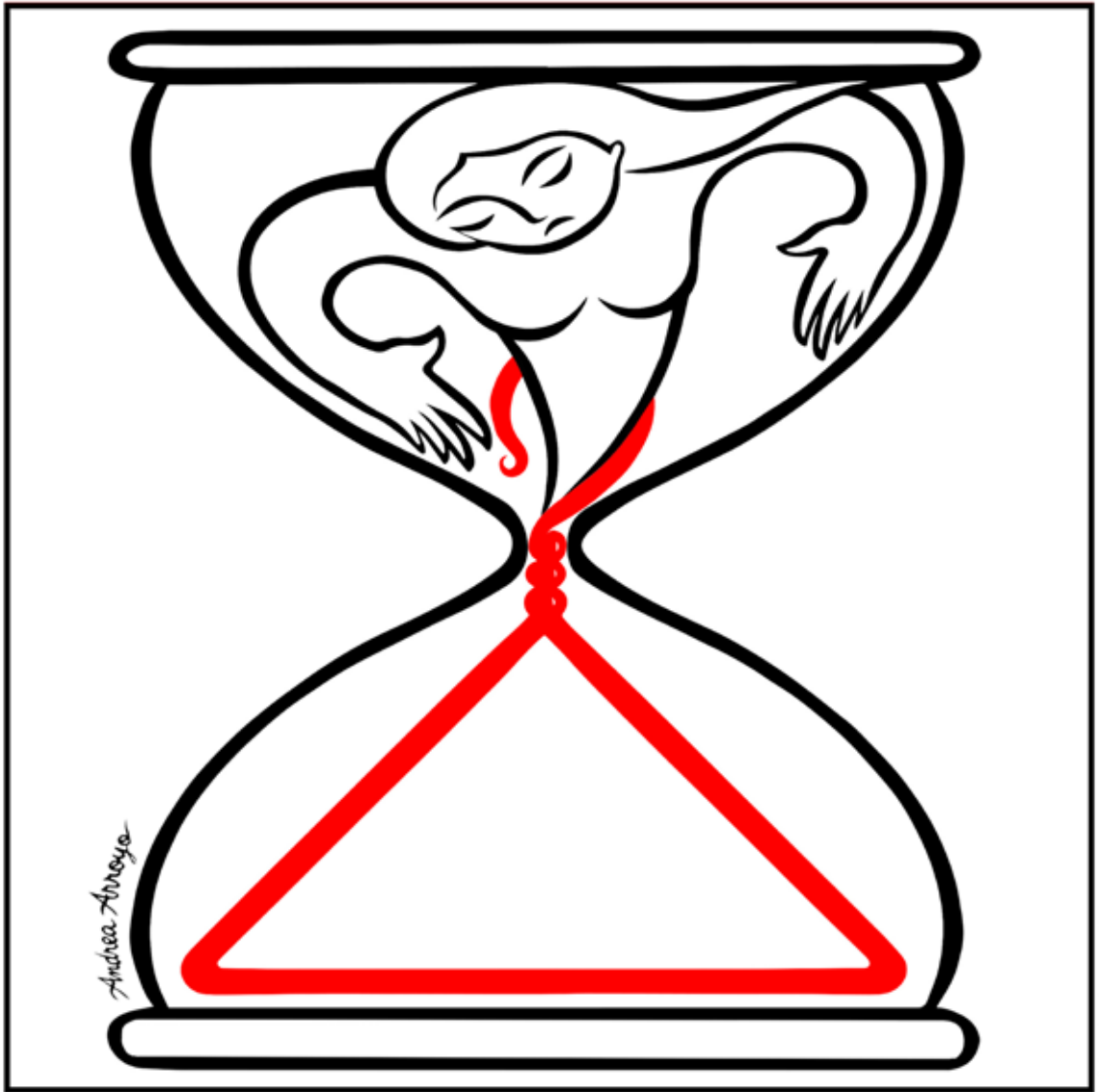
Ambrozie Ovidiu Borta – Roemenië / Romania

AMIR DEGHAN 2025

Andrea Arroyo – Verenigde Staten / United States

Andrea Arroyo – Verenigde Staten / United States

Andrea Pecchia – Italië / Italy

Angel Boligan Corbo – Mexico

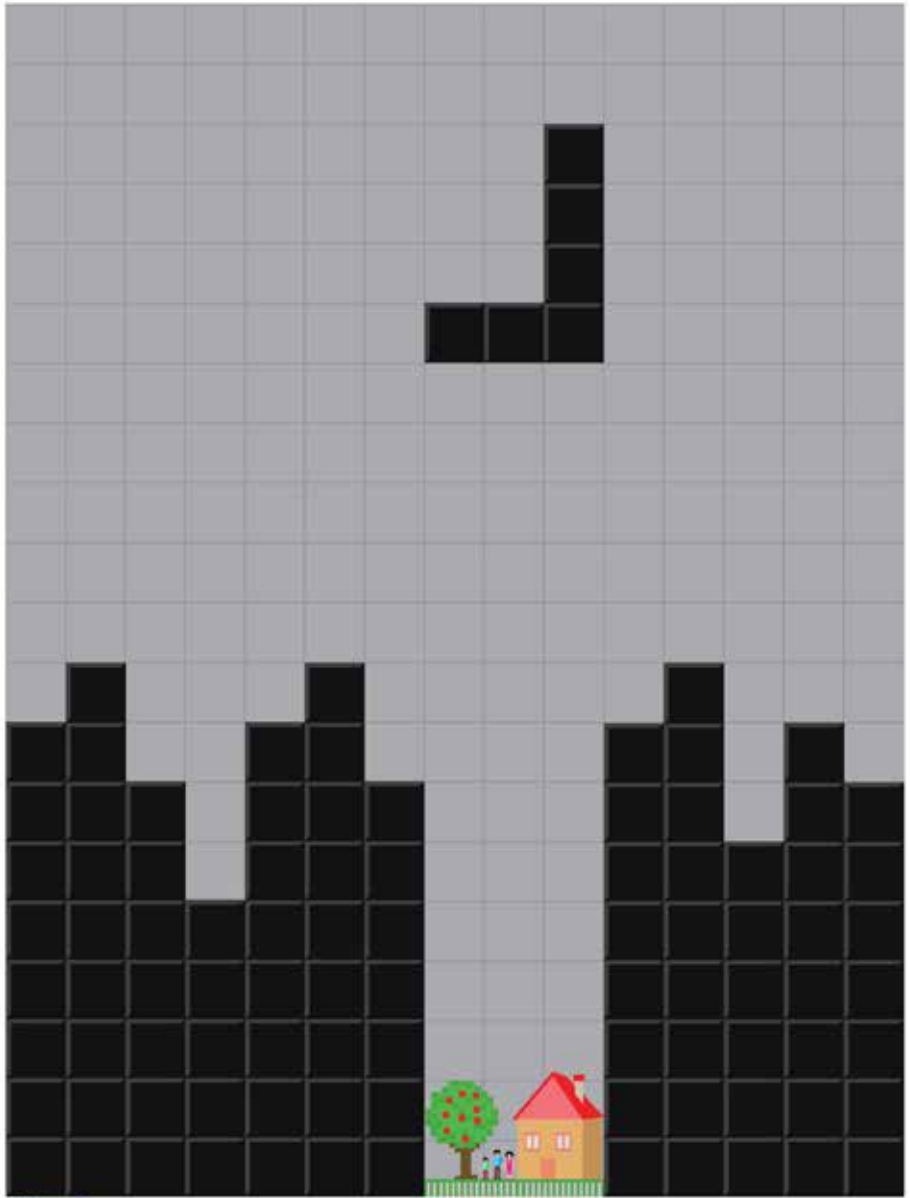
Angel Boligan Corbo – Mexico

Anne Derenne – Spanje / Spain

Anne Derenne – Spanje / Spain

Doğan

Arslan Doğan – Turkije / Turkey